

Nr 513

Av herr Carlsson, Georg, m. fl., om utredning rörande anslutningsväg vid omläggning av allmän väg, m. m.

(Lika lydande med motion nr 604 i Andra kammaren)

De äldre allmänna vägarna ha vanligtvis en slingrande sträckning, som nära ansluter till bebyggelsen. Vid ombyggnad måste en sådan väg ges en rakare linjeföring och kommer därför att ligga ett stycke från de gårdar och gårdsgrupper, som den förut passerat. Detta är till fördel ej endast för trafiken utan ibland även för bebyggelsen, som därigenom kanske fredas från genomgående intensiv biltrafik. I de flesta fall indrages den gamla vägen från allmänt underhåll enligt bestämmelserna i 8 § väglagen.

I de punkter där den nya och den gamla vägen skilja sig från eller korsar varandra ombyggnads anslutningarna av vägförvaltningen om så erfordras av trafiksäkerhetsskäl eller annan orsak. Däremot utför vägförvaltningen inga nya anslutningar emellan de nämnda punkterna. Att döma av vissa rättsfall torde nämligen skyldighet härtill icke föreligga.

Det skulle emellertid många gånger vara till fördel att så skedde. Genare och bekvämare förbindelse mellan bebyggelsen och den nya vägen skulle kunna erhållas, och vissa delar av den gamla vägen skulle bli obehövlige, varigenom det enskilda vägunderhållet skulle minska i omfattning. Olägenheterna för den berörda bygden av den gamla vägens indragande från allmänt underhåll skulle sålunda bli mindre, d. v. s. mindre orsak till missnöje med uträkning av allmänna vägar — särskilt bygdevägar — skulle föreligga.

Av sistnämnda skäl synes det böra åvila vägförvaltningen att anordna och bekosta de nya anslutningarna. Vidare torde det böra angivas i arbetsplanen för vägens ombyggnad var och hur de olika anslutningarna skola utföras. En bestämmelse härom i lag eller författning synes vara motiverad. Vi föreslå att riksdagen hos Kungl. Maj:t anhåller om prövning i detta syfte.

Vid omläggning av allmän väg inträffar ej sällan att fastigheter belägna invid den gamla vägen minska i värde till följd av omläggningen. Orsaken härtill kan vara enbart det längre avståndet till allmän väg men också andra, t. ex. att fastigheten blir förpliktigad att i betydande utsträckning svara för underhåll av enskild väg. Av sistnämnda skälet är det angeläget att förutnämnda spörsmål angående enskild anslutningsväg löses på sådant sätt att det ekonomiska intrånget till följd av vägomläggningen blir så litet som möjligt.

För ekonomisk förlust, som förorsakas av omläggning eller nedläggning av allmän väg, utgår enligt gällande rätt ej ersättning. Markägare som lider sådan förlust får således själv bära denna. Enligt vår mening finns det anledning att ifrågasätta, om en sådan ordning är konsekvent.

Enligt gällande lag skall ersättning utgå för det intrång, som markägare åsamkas då mark tages i anspråk för allmän väg. Om tillkomsten av vägen därvid bedömes vara till nytta för markägaren, jämkas ersättning i motsvarande mån. Med hänsyn härtill synes rätt till ersättning för förlust till följd av indragning eller omläggning av allmän väg vara befogad. Det kan inte anses riktigt att fastighetsägare, vilkens fastighet genom omläggning eller nedläggning av allmän väg erhåller sämre ekonomiskt läge, icke äger rätt till ersättning härför, medan å andra sidan den, vilkens fastighet erhåller ett förbättrat ekonomiskt läge, måste gälda detta genom jämkning av ersättningen för det intrång som skett.

Vi föreslå därför att riksdagen hemställer hos Kungl. Maj:t om prövning av även denna fråga.

Med hänvisning till ovan anförda hemställas,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om utredning och förslag rörande frågorna om ordnande av anslutningsväg vid omläggning av allmän väg och om ersättning för ekonomisk förlust till följd av omläggning eller indragning av allmän väg i enlighet med motionens syfte.

Stockholm den 26 januari 1961

Bertil Jonasson

Harald Pettersson

Georg Carlsson

Ernst W. Olsson